Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Олий Совети ва Министрлар Советининг органи

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН • 17 май 1973 йил, пайшанба • № 114 (15.586). ✦ Баҳоси 2 тийин.

МУСОБАҚА ПЕШҚАДАМЛАРИ

ҒЎЗА ПАРВАРИШИ ҚИЗҒИН

ҲАМ ДОН, ҲАМ ОЗУҚА

ЧЎЛҚУВАРЛАР ҒАЙРАТИ

ЭЛГА ИБРАТ БЎЛАЁТГАНЛАР

«ШТЕРН» ЖУРНАЛИ БОШ РЕДАКТОРИНИНГ САВОЛЛАРИГА Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ ЖАВОБЛАРИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 13 майда Кремлда Ғарбий Германияда чиқадиган «Штерн» журнали бош редактори Г. Наненни қабул қилди ва у билан суҳбатлашди. Қуйида журналнинг саволларига ўрток Л. И. Брежневнинг жавоблари келтирилади.

САВОЛ: Бош секретарь жаноблари, Сиз яна бир неча кундан кейин расмий визит билан ГФРга борасиз. Шу визитнинг мақсадлари тўғрисида нималарни айта оласиз?

ЖАВОБ: мен Москва Шартномаси имзоланган 1970 йил август ойида бошланган ишни давом эттириш учун Боннга боряпман. Гарчи Шартнома имзолангандан бери унча кўп вақт ўтмаган бўлса ҳам лекин ҳозирнинг ўзидаёқ бу Шартнома СССР билан ГФР ўртасидаги муносабатларнинг бутун ривожида бурилиш нуқтаси бўлди, деб тўла асос билан айтиш мумкин.

Бу Шартноманинг халқаро-ҳуқуқ нуқтаи назаридан ҳақиқатан ҳам катта аҳамиятга эга эканлиги тўғрисида гапира бошлаганимда, бу асосан ҳаммага маълум гаплар бўлур эди. Мен бу ерда бошқа нарсани, бу Шартноманинг алоҳида маънавий-сиёсий ролини таъкидлаб ўтишни истар эдим. Шартноманинг кучга кириши мамлакатларимиз ўртасидаги, халқларимиз ўртасидаги ўзаро муносабатларда ҳақиқатан ҳам янгича вазиятни вужудга келтиришга киришиш имконини берди.

Менинг фикримча канцлер В. Брандт билан суҳбатларимизда биз фақат қилинган ишларни якунлаш билангина чекланиб қолмасликка интиламиз. Аввало келажакдаги ишлар тўғрисида биргалашиб ўйлаб кўриш ва уни белгилаш керак бўлади. Гап давлатларимиз ўртасида барча соҳаларда — сиёсий, иқтисодий, илмий-техникавий ва маданий соҳаларда алоқаларни янада ривожлантириш тўғрисида бормоқда. Шунингдек ўзаро ишончни мустаҳкамлаш тўғрисида гап бормоқдаки, бу ҳам катта аҳамиятга эгадир. СССР билан ГФР ўз фикрини билдириши мумкин бўлган йирик халқаро проблемаларни қараб чиқиш, канцлер Брандт учун ҳам ва менинг учун ҳам жуда қизиқарлидир, албатта. Бу гап табиий биринчи навбатда Европага доир ишларга тааллуқлидир.

Жумладан, Умумевропа кенгашига ва унинг натижаларига доир масалалар юзасидан Федерал канцлер билан фикрлашиб олишга биз катта аҳамият берамиз. Бу масалаларга бир хилда ёндашиш тўғрисида келишиб олиш мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантиришга ва, айтиш мумкинки, умуман Европадаги вазиятга ҳеч шубҳасиз яхши таъсир кўрсатган бўлар эди.

Москвада ва Ореандада бўлиб ўтган учрашувларимиз чоғида канцлер В. Брандт билан яхши муносабатлар пайдо бўлди. Бу гал ҳам суҳбатларимиз фойдали бўлади, тинчлик ва халқаро ҳамкорлик манфаатларига хизмат қилади, деб ишонч билдиришни истайман.

САВОЛ: Бош секретарь жаноблари, Сиз Федератив Республикага биринчи марта сафарга чиқяпсиз. Бизнинг мамлакатимизга қандай ҳис-туйғулар билан боряпсиз?

ЖАВОБ: мен ГФРга зўр қизиқиш билан, яхши ва холисона ният билан боряпман.

Сизнинг мамлакатингизга бўлган қизиқишим — унинг саноат, фан ва маданий фаолиятнинг кўпгина соҳаларида эришган муваффақиятларидан хабардор бўлган кишининг шунчаки қизиқиши эмас. Йўқ, бу, аввало, сиёсий қизиқишдир. Биз ГФР билан муносабатларимизни бундан буён ҳам астойдил ривожлантириш ниятидамиз. Шунинг учун ҳам янги таассуротларга эга бўлиш, давлат ва сиёсий арбобларингиз қарашлари ва концепцияларини, гражданларнинг, кенг жамоатчилик доираларининг ўй-фикрларини чуқурроқ билиб олиш ва сезиш жуда муҳимдир.

САВОЛ: партиянгиз Марказий Комитетининг халқаро сиёсат масалаларига бағишланиб яқинда ўтказилган Пленумига бизнинг мамлакатимизда ғоят қизиқиб қаралмоқда. Пленум тўғрисида бизнинг газетхонларимиз учун бирон-бир нарса айта олмайсизми?

ЖАВОБ: Пленумнинг қарори эълон қилинган. У кенг шарҳланмоқда ва бу гапларни такрорлаб ўтиришимга зарурат бўлмаса керак.

Марказий Комитет Пленумида халқаро сиёсатимизнинг барча масалалари қараб чиқилди. Қардош социалистик мамлакатлар — Польша, Германия Демократик Республикаси, Чехословакия, Венгрия, Болгария, Руминия ва бошқа мамлакатлар билан ҳар тарафлама ҳамкорликни мустаҳкамлашга ва кенгайтиришга, табиий катта эътибор берилди.

Европага доир масалаларга келганда қитъада хавфсизликнинг туб масалаларига, Умумевропа кенгашига тайёргарлик кўриш ва уни муваффақиятли ўтказишга алоҳида эътибор берилди. Шу кенгашнинг якунлари қитъамиздаги барча халқлар истиқболининг осойишталигига янада кўпроқ ишонч ҳосил қилмоғи учун Совет Иттифоқи ўзига боғлиқ бўлган ҳамма ишларни қилишга қатъий қарор берган.

Сизнинг мамлакатингиз билан муносабатларни ривожлантириш соҳасидаги принципиал йўлимиз ва ижобий амалий ишларимиз — мана шуларнинг ҳаммаси якдиллик билан маъқулланди. Бинобарин, биз партиямизнинг, бутун совет халқининг монолит мададини сезиб турган ҳолда Германия Федератив Республикасига боряпмиз.

САВОЛ: СССР билан ГФР ўртасида экономика, савдо-сотиқ, фан ва техника соҳасида ҳамкорлик қилиш учун қулай истиқболлар бор деб ҳисоблайсизми?

ЖАВОБ: бу ерда, даставвал, сиёсий омилларнинг таъсири тўғрисидаги савол туғилади. Менинг фикримча, Москва Шартномаси Совет Иттифоқи билан ГФР ўртасида ҳамма соҳаларда алоқаларни ҳар томонлама ривожлантириш учун анча яхши негиз яратмоқда. Бу алоқаларни ривожлантириш эса давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни яхшилаш умумий жараёнининг бир қисмидир. Бундан ташқари бу алоқаларнинг интенсивлиги ва кенг кўламда олиб борилиши эса биз ҳозир барпо этаётган Совет — Ғарбий Германия муносабатлари бутун пойдеворининг қанчалик мустаҳкам эканлигини кўрсатувчи жиддий далилдир.

Савдо-иқтисодий ва илмий-техникавий соҳаларда СССР билан ГФР ўртасидаги ҳамкорликни анча кенгайтириш учун барча асослар бор, деб ўйлайман. Бизнинг мамлакатимизда Ғарбий Германиядаги кўпгина фирмаларни савдо соҳасида ўзларининг мўътабар шериклари деб билишади.

Ҳар иккала давлатимизнинг социал-иқтисодий системалари турлича бўлганлиги туфайли келиб чиқадиган муайян объектив қийинчиликлар борлигини биламиз. Аммо тажриба шуни ҳам кўрсатиб турибдики, мамлакатингизнинг савдо доиралари ва бизнинг савдо ташкилотларимиз ҳар икки томоннинг наф кўриши асосида ўз куч-ғайратларини анча муваффақиятли тарзда бирлаштира олишлари мумкин. Мен ўйлайманки, Бонида бўлажак суҳбатлар у ерда имзоланиши мумкин бўлган битимлар Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасида ҳамкорликни янада кенгайтиришга ёрдам беради.

Суҳбатимизнинг охирида мен Германия Федератив Республикаси билан муносабатларимизда биз Совет Иттифоқида тинчлик, яхши ният нуқтаи-назаридан ва ҳар икки томон учун қулай ҳамкорликни ривожлантиришга интилиш нуқтаи назаридан ёндашаётганлигимизни яна бир марта таъкидлаб ўтишни истайман. Биз аминмизки, бундай ҳамкорлик ҳар иккала мамлакатларимиз халқларигагина эмас, умуман Европага, унинг хавфсизлиги ишига ҳам катта фойда келтиради. Худди мана шу юқорида айтилган барча фикрларга мувофиқ мен сизнинг журналхонларингизга салом ва яхши истакларни билдиришни хоҳлар эдим.

БЕШ ЙИЛЛИК—ТЎРТ ЙИЛДА

ДАЛАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ҚУВА. Охунбобоев номли колхозда ғўза парвариши кун сайин кучайтирилмоқда. Гектаридан 45 центнердан «оқ олтин» хирмони кўтариш учун курашаётган Тоҳиржон Юсупов бошлиқ бригадада иккинчи комплекс парвариш тугалланди. Мўмин Раҳимов, Убайдулло Ортиқов каби илғор механизаторлар кунига 6-7 гектар майдонда сифатли культивация ўтказмоқдалар.

Б. ҚАЮМОВ.

ЧИНОЗ. Киров номли колхоз пахтакорлари ғўза парваришини агротехника қоидалари асосида ўтказиш билан юқори ҳосил етиштиришга аҳд қилдилар. Тўхтаназар Жўраев бошлиқ бригада мусобақада олдинда бормоқда. Бу бригадада культивация ва ягана тез ва соз ўтказиляпти. Мирзали Тожибоев бригадасида ҳам 35 центнерлик ҳосилга пухта замин яратилаётир.

И. УРИНБОЕВ.

СУРАТЛАРДА: (юқорида) Оқкўрғон районидаги «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози «Дўстлик» бўлимида 80 гектар майдонга экилган маккажўхорининг ҳар гектаридан 80 центнердан дон, 500 центнердан кўк поя олиш учун курашаётган бригада бошлиғи (чапда) Н. Тўпалов ва бўлим агрономи Ҳ. Ғуломов экинларни кўздан кечираётир. Пастда эса ўсимликка ишлов бериш пайти.

А. Тўраев фотолари.

ҲОСИЛ ТАҚДИРИ МЕХАНИЗАТОРЛАР ҚЎЛИДА

ЮКСАК МАРРАЛАР

Кейинги йилларда пахтачиликни комплекс механизациялашда мисли кўрилмаган ютуқларга эришилди. Қишлоқда механизаторларнинг жанговар отряди камол топди. Улар деҳқонларимизнинг оғирини енгил, мушкулини осон қиляптилар. Ҳозир комплекс механизацияга суянмай туриб қишлоқ хўжалигимизни, хусусан унинг етакчи тармоғи бўлган пахтачилигимизни юксалтириш ҳақида фикр юритиш мумкин эмас. Чунки қишлоқ хўжалигининг, айниқса пахтачиликнинг келгуси истиқболи механизация, химизация, ирригация-мелиорациялаш даражасини кўтариш, деҳқончилик маданиятини янада оширишга боғлиқдир.

Шўрчи районидаги Энгельс номли колхоз правленияси, партия ташкилоти 1965 йилда тажриба тариқасида битта комплекс механизациялашган бригада тузишга қарор қилди. Ана шу бригадага раҳбарлик қилиш менга топширилди. Мен ва бригадамизнинг қолган 4 аъзоси бу ишончни оқлаш учун барча билим ва имкониятларни ишга солдик. Натижа кутилганидан ҳам зиёд бўлди.

Бригадамиз аъзолари биринчи йилнинг ўзидаёқ ҳар гектар майдондан 40 центнердан хирмон кўтариб, колхозда эмас, ҳатто районда энг арзон пахта етиштиришга муваффақ бўлдилар. Ўша йили мен «ХТ-1,2» маркали терим агрегатида 160 тонна пахта тердим.

Шундай қилиб, механизациянинг қудрати йил сайин яққол намоён бўла борди. Ҳосилдорлик ҳам йилдан-йилга ошди. Мен «зангори кема» билан 1966 йилда 247 тонна, 1967 йилда 267 тонна, 1968 йилда эса «Ўзбекистон» маркали машинада 356 тонна пахта теришга муваффақ бўлдим. 1969 йили 370 тонна пахтани бункердан бўшатдим.

1970 йилда моҳир чўлқувар Шоймардон Қудратовнинг чақириғига қўшилиб, Шеробод чўлига отландим. Оила аъзоларим ва бригадамдаги механизаторлар билан Шеробод районидаги Охунбобоев номли қўриқ совхозга кўчиб келдик. Ер-сув шароити нотаниш бўлганлиги учун биринчи йили анча қийналдик. Шундай бўлсада, умидсизланмай, зўр жасорат билан астойдил меҳнат қилдик. Бригадамиз янги очилган ернинг гектаридан 20 центнердан — хўжалигимизда энг юқори ҳосил етиштирди. Мен терим агрегати бункеридан 450 тонна «оқ олтин» тўкдим.

Жонажон партиямизнинг XXIV съезди бўлиб ўтган беш йилликнинг биринчи йилида ҳосилдорликни 22 центнерга етказдик, ўзим 532 тонна пахтани бункердан тўкдим. Ўтган йили ҳосилдорлик гектар бошига 2 центнерга оширилди. Машинада терган пахтам 591 тоннага етди.

Беш йилликнинг ҳал қилувчи, учинчи йилида бригадамиз белгилаган марралар янада юксак. Комплекс механизацияга таянган ва қудратли техникага ихлос қўйган коллективимиз аъзолари бу йил 50 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 45 центнердан чўл дурдонаси етиштириш мажбуриятини олдилар. Мен мавсумда 700 тонна пахтани бункердан тўкишга сўз бердим. Бу юксак марраларни эгаллаш учун ҳамма имкониятларимиз бор. Бизнинг бахтимизга бу йил баҳор ҳам жуда соз ва қулай келди. Бу эса чигит экишни ўтган йилдагидан ярим ой олдин тугаллаш ва уни ернинг намига тўла ундириб олиш имкониятини яратди.

Шу кунларда чўлқуварларимиз гектарларнинг тўлалигини таъминлаш, оласига чигит экиш, далаларни бегона ўтдан тозалаш, яганани сифатли ўтказишда жонбозлик билан меҳнат қиляптилар. Биз иккинчи комплекс парваришни яқин кунларда тамомлаш, ўсимликларни дастлабки озиқлантириш, суғориш тадбирларини ҳам белгилаб чиқдик ва шу асосда қатъий график бўйича амалий иш олиб боряпмиз. Белгиланган юксак марраларни эгаллаш учун барча имконият, резерв ва билимларимизни ишга соламиз.

Алимурод ЁҚУБОВ,
Шеробод районидаги Охунбобоев номли совхознинг комплекс механизациялашган бригадаси бошлиғи.

ОИЛАВИЙ БРИГАДА

САРДОБА. Мирзачўл қўриғидаги «Партия XXIII съезди» совхозининг бепоён пахтазорларида кўм-кўк ғўза қаторлари кўзга ташланиб қолди. Иккита универсал билан ғўза қатор ораларига сифатли ишлов берилаётир. Агрегатларнинг бирини бригадир Турсун Раҳматов, иккинчисини Ҳалимжон Раҳматов бошқаряпти. Неъмат ва Ҳалимахон — уларнинг сменадошлари. Агрегатларнинг соз ишлашини Одил Раҳматов кузатиб туради. Буларнинг ҳаммаси — битта оиладан. Бригадада 11 қариндош-уруғ меҳнат қилмоқда.

Оилавий бригада бундан уч йил муқаддам тузилган эди. Бултур қўриқ ердаги пахта майдонининг ҳар гектаридан 28 центнер ҳосил олинди. Бу—совхозда гектар бошига олинган ўртача ҳосилдорликдан 8 центнер ортиқ. Бу йил бригада коллективи гектаридан 35 центнер ҳосил олиш учун курашмоқда.

Раҳматовларнинг ота-боболари ҳам пахтакор ўтган. Улар Мирзачўлда пахтачиликни ривожлантириш учун кўп меҳнат сарфлашган. Шунинг учун ҳам, бригадирнинг ўзи ва унинг ҳамшираси Ҳалимахон Меҳнат Қизил байроқ орденлари билан мукофотланишган. (ЎзТАГ).

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА УЧРАШУВ

16 майда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов республикада меҳмон бўлиб турган Мавритания Халқ партиясининг делегациясини қабул қилди. Делегацияга партия миллий сиёсий бюроси доимий комитетининг аъзоси, партия секретари ва Мавритания министри Аҳмад бин Аммар бошчилик қиляпти.

Бўлиб ўтган дўстона суҳбатда Ш. Р. Рашидов республика партия ташкилотининг фаолияти тўғрисида, Ўзбекистон меҳнаткашларининг тўққизинчи беш йиллик топшириқларини барвақт бажариш учун кураши ҳақида меҳмонларга гапириб берди.

Аҳмад бин Аммар Мавритания партияси ва халқи номидан Ўзбекистон коммунистларига, барча меҳнаткашларига самимий салом топширди. У делегация ўзбек диёрида шодиёна қабул қилиб олинганлиги учун миннатдорчилик изҳор қилди.

Суҳбатда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари О. У. Салимов қатнашди.

(ЎзТАГ).

РЕСПУБЛИКА БИЛАН ТАНИШУВ

КПСС Марказий Комитетининг таклифига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Мавритания Халқ партиясининг делегацияси Тошкентга келди. Мавритания Халқ партияси миллий Сиёсий бюроси доимий комитетининг аъзоси, партия секретари ва Мавритания министри Аҳмад бин Аммар делегацияга бошчилик қилмоқда.

Мавританиялик меҳмонлар Ўзбекистонда бир неча кун бўладилар, республика бўйлаб сафар қиладилар.

(ЎзТАГ).

ЗАФАР САТРЛАРИ

РОМИТАН. Район хўжаликларида 549 минг дона тухум тайёрланиб, йиллик план муддатидан илгари бажарилди. Паррандабоқарлар йил охиригача яна планга қўшимча 50 минг дона тухум етиштириш мажбуриятини олди.

К. КАРИМОВ.

• • •

ЧИРОҚЧИ. Райондаги «Кўкдала» совхозининг чорвадорлари қўзилатиш мавсумини муваффақиятли тамомладилар. Совхоз бўйича мавжуд 14 минг совлиқнинг ҳар юз бошидан 140 тадан қўзи олинди.

С. ҚУДРАТОВ.

• • •

БАЛИҚЧИ. «Правда» колхози тайёрлов пунктларига 44,2 тонна серқаймоқ сут топшириб, ярим йиллик планни ўринлади. Бу ғалабани қўлга киритишда Ленин ордени кавалери Тошхон Қувватова, донгдор сигир соғувчи Шарофат Тўйчиеванинг ҳиссаси катта бўлди.

А. ВАҲОБОВ.

САМИМИЙ ҚУТЛОВЛАР

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари
Леонид Ильич БРЕЖНЕВга

Шри Ланка ҳукумати, халқи ва шахсан ўз номимдан Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан самимий қутловлар йўллайман. Сизга ана шу юксак мукофотнинг берилиши СССР олдидаги буюк хизматларингизни ва халқаро муносабатлар соҳасида бутун дунёда тинчликни ва ҳамжиҳатликни мустаҳкамлаш йўлида ҳормай-толмай зўр ғайрат билан ишлаётганингизни исбот қилади.

Мен шу фурсатдан фойдаланиб, Сизнинг ўз мамлакатингизга, ўз халқингизга ва бутун жаҳонга кўп йиллар мобайнида қиладиган буюк хизматингизда катта муваффақиятларга эришувингизни тилайман.

Сиримаво Р. Д. БАНДАРАНАИКЕ,
Бош министр.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари
ўрток Леонид Ильич БРЕЖНЕВга

Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан Сизни самимий қутлайди.

Сиз Совет давлатининг Тинчлик программаси ва тинчлик йўлидаги ташаббусига шахсан бебаҳо ҳисса қўшдингиз. Жаҳондаги демократик хотин-қизлар жамоатчилиги Тинчлик программаси ва тинчлик йўлида ана шу ташаббусни қизғин қўллаб-қувватлади. Бу программанинг изчиллик билан амалга оширилиши халқлар тинчлиги ва хавфсизлигига доир кечиктириб бўлмайдиган проблемаларни ҳал этишнинг реал йўлларини ва бу проблемаларга ижобий ёндошишни таъминлайди. Барча мамлакатларнинг аёллари ўз болалари учун порлоқ истиқболни тилайдилар ва мустаҳкам тинчлик, халқларнинг миллий мустақиллиги, демократия ва социал тараққиёт шароитидагина бунга эришиш мумкин эканлигини яхши биладилар. Жаҳон хотин-қизлари актив ҳаракат қилишлари билан халқларнинг ана шу олижаноб мақсадларга эришиш йўлидаги умумий курашига катта ҳисса қўшмоқдалар.

Сизга сиҳат-саломатлик, узоқ умр ва тинчлик ҳамда тараққиёт манфаатлари йўлидаги самарали фаолиятингизда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Самимий эҳтиром билан

Хертта КУУСИНЕН,
Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг президенти.
Фанни ЭДЕЛЬМАН,
Халқаро демократик хотин-қизлар федерациясининг бош секретари.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари
ўрток Леонид БРЕЖНЕВга

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан Бельгия Коммунистик партияси Марказий Комитети номидан ва шахсан ўз номимдан Сизни чин кўнглимдан табриклайман. Сизнинг бутун жаҳонда тинчликни таъминлаш ва Европада хавфсизлик ҳамда ҳамкорлик системасини вужудга келтириш соҳасидаги ишингизда янгидан-янги муваффақиятларга эришувингизни тилайман.

Луи Ван ГЕЙТ,
Бельгия Коммунистик партиясининг раиси.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари
Л. И. БРЕЖНЕВга

Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан самимий ҳурмат туйғуси ва қутловларимни йўллайман. Сиз халқаро майдондаги фаолиятингиз туфайли ана шу юксак шарафга муяссар бўлдингиз. Сизни табриклаш билан бирга энг яхши истакларимни ҳам изҳор қиламан.

Аарре СИМОНЕН,
Финляндия социалистик ишчи партияси кенгашининг раиси.

ИНШООТЛАР ПУХТАЛИГИ КУН ТАРТИБИДА

16 май куни Тошкентда пойдевор ва ер ости иншоотлари динамикасига бағишланган учинчи Бутуниттифоқ конференцияси очилди. Конференцияни СССР Фанлар академияси президиуми ҳузуридаги сейсмология ва зилзилага бардош берувчи иншоотлар қурилиши билан шуғулланувчи идоралараро кенгаш, СССР Госстройи пойдевор ва ер ости иншоотлари илмий тадқиқот институти, Ўзбекистон ССР Фанлар академияси, Ўзбекистон ССР Госстройи, республика Фанлар академиясининг механика ва зилзилага бардош берувчи иншоотлар институти, илмий-техника жамиятлари Ўзбекистон Республика кенгаши билан қурилиш индустрияси илмий-техника жамияти чақирди.

Конференция уч кун давом этади. (ЎзТАГ).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

ДАВР ТАЛАБИ

Социалистик мусобақа — омманинг жонли ижоди, олдда турган вазифаларни муваффақиятли ҳал этиш учун кенг меҳнаткашлар оммасини сафарбар қилишнинг муҳим воситасидир. Янги кишини камол топтириш, унда коммунистик дунёқарашни шакллантириш, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш — социалистик мусобақанинг негизини ташкил этади. «Совет кишиларини меҳнатга янги коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялаш — партия олиб бораётган мафкуравий ишда олдинги ўринларнинг бирида турибди... Мамлакатимизда социализм ғалабаси омманинг инсоният тарихида илгари мисли кўрилмаган стахановчилик ҳаракати, меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш ҳаракати ва шулар каби меҳнат ғайрат-шижоатини вужудга келтирди. Меҳнат мусобақаси ҳақиқатан ҳам умумхалқ мусобақасига айланди», — деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС Марказий Комитетининг партия XXIV съездига ҳисобот докладида.

Социалистик мусобақани ташкил этиш ва йўлга қўйиш, унинг самарадорлигини ошириш Андижон область партия ташкилотининг доимий диққат марказида турибди. Бу соҳада анчагина тажриба тўпланди. Социалистик мусобақа самарадорлигини оширишнинг турли хил формалари ва воситаларидан кенг фойдаланиладиган бўлиб қолди. Ўтказилаётган пленумлар, бюро мажлислари, партия йиғилишлари, қабул қилинган қарорларнинг ҳаммаси халқ хўжалигини ҳар томонлама юксалтириш, тўққизинчи беш йиллик планларини муддатидан илгари шараф билан бажаришга қаратилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети областимиз партия ташкилотининг меҳнаткашлар ўртасида социалистик мусобақани ривожлантириш борасидаги иши тўғрисида қарор қабул қилиб, бу соҳадаги фаолиятимизга яхши баҳо берганлиги, социалистик мусобақани янада авж олдириш борасида йўл-йўриқлар кўрсатганлиги областимиз меҳнат аҳлини янги меҳнат ютуқларига илҳомлантириб юборди.

Областимиз эришаётган ютуқлар Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарорида таъкидланганидек, партия ташкилотининг меҳнаткашларни КПСС XXIV съезди тарихий қарорларини бажаришга, халқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида социалистик мусобақани кенг кўламда ривожлантиришга сафарбар этиш юзасидан олиб бораётган самарали ташкилий ва сиёсий ишларининг натижасидир.

Область, шаҳар ва район партия комитетлари КПСС Марказий Комитетининг «Социалистик мусобақани ташкил этишни янада яхшилаш тўғрисида»ги қарорини бажара бориб, омманинг ижодий активлигини ривожлантириш, социалистик коллективчиликни шакллантиришни мақсад қилиб иш олиб бормоқдалар, социалистик мусобақага раҳбарлик шакли ва методларини такомиллаштириш борасида муҳим тадбирларни амалга оширмоқдалар.

Социалистик мусобақа кишиларни меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашнинг ажойиб мактабидир. Ҳозир Андижон области бўйича мусобақанинг ҳамма турларига 127 минг киши ёки ҳамма ишловчиларнинг 90 процентига яқини жалб қилинган. Уларнинг ярми коммунистик меҳнат зарбдори номини олиш учун курашмоқда. 6 минг бригада, участка, цех ва бўлимлар, 120 та корхона коллективи коммунистик меҳнат коллективи деган шарафли ном олиш учун юриш бошлаган.

Областда 55 минг ишчи ва колхозчи Лидия Казанцева, Альбина Девятова ташаббусига қўшилиб, шахсий беш йиллик топшириғини муддатидан илгари бажаришга аҳд қилди. Кўп корхоналарда «Андижончасига тезкорлик билан ишлаш учун» деган янги ҳаракат пайдо бўлди. 50 мингга яқин йигит ва қизлар «Беш йиллинда ёшлар маҳорат ва изланиш билан зарбдорчасига меҳнат қиладилар» шиори остида ишламоқдалар. «Андижончасига тезкорлик билан ишлаш учун» мусобақаси қатнашчилари саккиз соатлик иш нормасини 7 соатда бажариб, тежаб қолинган саккизинчи соатда эса тежалган хомашё ҳисобига планга қўшимча маҳсулот ишлаб чиқараётирлар.

Андижонда «Минглар шартномаси» номи билан кенг қулоч ёйган мусобақа меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг ажойиб намунасига айланди. Ивановолик тўқувчилар билан мустаҳкам алоқа боғлаган Шаҳрихон пахта тозалаш заводи, Бўз районидаги «Партия XX съезди» колхози бу мусобақанинг ташаббускорларидандир.

Андижон области меҳнаткашлари билан Болгария Халқ Республикасининг Ямбол округи меҳнаткашлари ўртасида узоқ йиллардан буён давом этиб келаётган мусобақа ҳам самарали ва таъсирчан бўлиб қолди. У янги мазмун ва янги шакл билан бойиди. Область меҳнат аҳли болгар дўстлардан кўп нарса ўрганди ва ўргатди.

Андижон — Ўш — Қўқон мусобақасидан кейин Андижон — Толдиқўрғон мусобақаси вужудга келди. Қардош республикалар ўртасида кундан кун кенгайиб ва мустаҳкамланиб бораётган бундай меҳнат мусобақалари корхоналар, колхозлар, совхозлар қурилиш ташкилотларининг ишлаб чиқариш фаолиятини кучайтиришга, ижтимоий онг ва интернационал дўстлик туйғуларининг ўсишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Партия ташкилотлари социалистик мусобақа самарадорлигининг муҳим омили бўлган иқтисодий таълимни яхши йўлга қўймоқдалар. Меҳнаткашларга иқтисодий билим беришнинг изчил системаси жорий этилди. 829 та коммунистик меҳнат мактабларида 15 минг ишчи ва колхозчи таълим олмоқда. Жами 34 минг меҳнаткаш иқтисодий ўқишга жалб қилинган. Иқтисодий ўқувга фақат ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларгина эмас, халқ хўжалиги раҳбарлари ва мутахассислар ҳам кенг жалб қилинди.

Меҳнат унумдорлигини ошириш, ишлаб чиқаришни ташкил этишни такомиллаштириш, асбоб-ускуналардан унумли фойдаланиш, хомашё, материаллар, электр энергияси ва ёқилғини бутун чоралар билан тежаш ва шу йўл билан пландан ташқари маҳсулот ишлаб чиқариш юзасидан бой тажрибаларни пропаганда қилиш идеология ходимларининг муҳим вазифаси бўлмоқда. Областда 25 минг агитатор бор. Бу жуда катта куч. Область партия ташкилоти ана шу кучдан тўла фойдаланишга, агитаторларимизнинг том маънода янгилик жарчилари бўлишига эришишга ҳаракат қилмоқда.

Биз мусобақаларнинг ошкоралигига, маънавий ва моддий омилларнинг тўғри қўшиб олиб борилишига алоҳида аҳамият бермоқдамиз. Мусобақа ғолиблари ва қатнашчиларини мукофотлаш кенг кўламда амалга оширилмоқда. [illegible] рағбатлантиришнинг энг самарали [illegible].

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қарорида областда [illegible] меҳнаткашлар ўртасида социалистик мусобақани ташкил этиш [illegible] тўғри [illegible]. Ҳақиқатан ҳам [illegible] талаб [illegible]. Мусобақа шартномалари [illegible].

[illegible]

Беш йилликнинг [illegible] лари турибди. [illegible]

[illegible] ҳар бир участкада ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишларни [illegible] жабҳаларида партиявий ва [illegible] таъсирни кучайтиришимиз керак.

М. МУҲИДДИНОВ,
Ўзбекистон Компартияси Андижон область комитетининг секретари.

«Средазэнергоцветмет» техника ишлаб чиқариш корхонаси коллективи мамлакатимиз халқ хўжалиги учун нуплаб турли хил изотоп приборлар ишлаб чиқармоқда. Суратда: корхонанинг илғор ишчиларидан (чапдан) Семён Гранник, Василий Кожурин ва Муҳаммад Исмоилов тайёрланган детал сифатини кўздан кечирмоқдалар. М. Нуриддинов фотоси.

СССР РАССОМЛАРИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЪЕЗДИ

Илгари хабар қилинганидек, 15 майда СССР рассомларининг IV съезди ўз ишини бошлади. Съезд союз правлениеси биринчи секретари Н. А. Пономаревнинг «Совет рассомлари — коммунистик жамият қурилишининг актив иштирокчиси» деган мавзудаги ҳисобот докладини тинглади.

Коммунистик партия, деб таъкидлади у, совет санъати [illegible]

[illegible]

КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқид тўғрисида»ги қарори Коммунистик партиянинг совет санъати [illegible]

[illegible]

Рассомларнинг ишлаб чиқариш билан, заводлар, фабрикалар, колхоз коллективлари билан жонли алоқаси [illegible] 1971—1972 йилларда [illegible]

(ТАСС)

ЎЗБЕКИСТОН СОҒЛИҚНИ САҚЛАШ МУЗЕЙИ

Тошкентда яна бир илмий ва маданий муассаса ташкил этилди. Республика соғлиқни сақлаш министрлиги [illegible] музейи очилди. [illegible] 14 минг экспонат [illegible]

[illegible]

(ЎзТАГ)

БЕРУНИЙ ХОТИРАСИГА БАҒИШЛАБ

15 майда Москвадаги олимлар уйида бўлиб ўтган тарих ва табиёт фалсафаси ҳамда техника совет миллий комитетининг йиғилиши Ўрта осиёлик улуғ олим Абу Райҳон Беруний (973—1048 йиллар) туғилган кунининг минг йиллигига бағишланди.

Академик Б. М. Кедров, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг [illegible] И. М. Мўминов ва бошқа олимлар Беруний илмий қарашларининг [illegible]

[illegible]

(ТАСС)

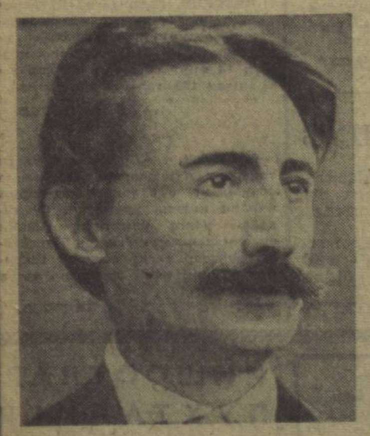

ОТАШИН АДИБ

АНРИ БАРБЮС ТУҒИЛГАН КУНИНИНГ 100 ЙИЛЛИГИГА

[illegible]

М. АБДУРАҲМОНОВА.

АГИТПУНКТ ЧИРОҚЛАРИ

ИШЧАН АГИТАТОРЛАР

БУХОРО. («Совет Ўзбекистони» мухбири). Ромитан районидаги «Ромитан» совхозида маҳаллий Советларга сайловлар муносабати билан агитация-пропаганда ишлари кучайтирилиб юборилди. Совхоз партия комитетининг секретари У. Рамазонов раҳбарлигидаги 70 дан ортиқ агитатор, 30 га яқин сиёсий ахборотчилар далаларда, чорвачилик фермаларида тез-тез бўлиб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССРнинг 50 йиллиги ҳақидаги докладида баён этилган асосий қоидаларни тушунтирмоқдалар. Совет сайлов системасининг афзалликлари тўғрисида суҳбатлар, лекциялар уюштирмоқдалар.

Совхоз марказидаги агитпунктда «Совет сайлов системаси — дунёда энг демократик сайлов системасидир», деган мавзуда лекция тингланди. Бу ишларни амалга оширишда агитаторлардан М. Отаев, Г. Исломов, Ф. Ҳакимов, [illegible] бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

ЁШ САЙЛОВЧИЛАР КЛУБИ

ТЕРМИЗ. («Совет Ўзбекистони» мухбири). [illegible]

А. ХАЛИЛОВ.

ҚИЗИҚАРЛИ СУҲБАТЛАР

Тўрақўрғон районидаги 15-мактаб қошида ташкил этилган агитпункт коллективи сайловчилар ўртасида [illegible] Агитпункт мудири Алихон Амиров бошлиқ 24 агитатор [illegible]

Агитпунктда газета-журнал, шахмат-шашка, сайловларга доир адабиётлар билан таъминланган. Бу ерда агитаторлар мунтазам равишда навбатчилик қилмоқдалар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ, «Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ»ГА ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«БУ — МАСЪУЛИЯТСИЗЛИК-КУ»

Газетамизнинг 25 март сонида [illegible]

[illegible]

ДЎСТЛИК ТАНТАНАСИ

Танзила ЗУМАҚУЛОВА,
болқар шоираси.

ҲАҚИҚАТ ҲАҚИДА СЎЗ

Менинг аждодларим
изладилар ҳақиқат
Энг узоқ ўлкалардан,
Макканинг йўлларидан,
Қуръон саҳифаларидан
Қидирдилар, изладилар ва
фақат
Изланишлар, терланишлар —
Бариси кетди бекор.
Қолмади ер курраси —
Саратон қумларидан,
Қаҳратон қорларидан
Яланг оёқ, яланг томоқ
Босиб, кесиб ўтдилар,
Ҳақиқатнинг йўлларига
Кўзларини тутдилар.
Изланишлар бариси бўлди
сароб.
Ҳақиқатнинг Россияда
Туғилмоғин билганда
Осонроқ кўз ёрмоқ учун,
Туғилмоққа ер юмшоқ бўлсин
учун
Тўшардилар поёндоз
Узун соқолларидан
Тўшардилар поёндоз.
Қизлар кокилларидан
Ёярдилар поёндоз.
Қуёш билан ёнма-ён
Абадий турсин учун
Ҳақиқатни кафтларида
Авайлаб келардилар.
Мингтоғ оқ чўққисига
Қўндириб келардилар.
Аммо, афсус, излаб-излаб
Орзу армон этдилар,
Излай-излай неча аждод
Замонлардан ўтдилар,
Афсус, афсус, минг афсуски
Бобою, бибиларим
Чин ҳақиқат —
Зот Ленинни
Сира кўрмай кетдилар.

Гулчеҳра ЖЎРАЕВА
таржимаси.

Григоре ВИЕРУ,
Молдавия

ОНАМГА

Қайтар бўлсам урушдан омон,
Мен қошингга келардим аввал.
Ойдан учиб тушганим замон
Мен қошингга келардим аввал.

Қирол ёки князь бўлсам ҳам
Мен қошингга келардим аввал.
Зиндонлардан қутулиб чиқсам,
Мен қошингга келардим аввал.

Қайтар бўлсам олис сайрдан,
Мен қошингга келардим аввал.
Гар тирилиб чиқсам қабрдан,
Мен қошингга келардим аввал.

Биринчи кун дарҳол довдираб
Мен қошингга келардим аввал.
Топмаслигим билсам ҳам сира,
Сени излаб келардим аввал.

Миразиз АЪЗАМ
таржимаси.

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

ОЛИЙ МАҚСАДИМИЗ

Вадим КОЖЕВНИКОВ,
СССР Ёзувчилар союзи правлениесининг секретари, «Знамя» журналининг бош редактори

СССР Ёзувчилар союзи жуда кўплаб ажойиб тадбирларни амалга оширмоқда. СССР адабиёти кунларининг Ўзбекистонда байрам қилиниши ҳам ана шу олижаноб ташаббусларнинг бири деб билиш керак. Адабиётни халқ яратади. Халқнинг мардонавор кураши, интилиши, орзу-ўйи, бунёдкор меҳнати —булар адабиётнинг асосий илҳомбахш мавзуларидир. Замонамизнинг асл фарзандлари асарларимизнинг бош қаҳрамонларидир. Шундай экан, биз—қалам соҳиблари ҳардоим ўз қаҳрамонларимиз ёнида бўлишимиз, уларнинг турмуши, меҳнати, интилиши билан ҳамнафас бўлишимиз керак. Ёзувчи бепоён пахта далаларида, чўпонлар ҳузурида, қурувчилар, ишчилар меҳнат қилаётган майдонларда, газчилар, нурчилар ёнида бўлиб турса яратаётган асарлари ҳам ҳаётий, ҳаққоний ва таъсирли чиқади.

Ўзбек диёрида ўтаётган адабиётимиз кунлари бизга худди шундай имконият беради. Биз бу ўлкада кўрганларимизни албатта қоғозга туширамиз.

Ўзбекистонда ўтаётган совет адабиёти кунлари олий мақсадимиз—қардош адабиётларимиз дўстлигини янада мустаҳкамлайди, деб ишонч билдираман.

МЕҲНАТ ТАРОНАСИ

Евдокия ЛОСЬ,
белорусс шоираси.

Гўзал Ўзбекистонда ўтаётган Совет адабиёти кунлари байрами мен учун ҳам катта шодиёнадир. Шу байрам туфайли мен яна қадрдон дўстларим бағрида, азиз китобхонларим ҳузуридаман. Бу қуёшли диёрга кўп келганман, унинг сержилва ва сертаровақ боғларида, лолазор адрларида, сахий тоғу кўркам водийларида кезганман, ўзимни ҳарвақт хушнуд сезганман. Меҳр — оқибатли одамлари билан кўп марта ҳамсуҳбат бўлганман.

Аввалги йили қаламкаш ҳамкасбларим билан Мирзачўлда бўлиб, азамат чўлқуварларнинг шижоатли меҳнат фаолиятлари билан яқиндан танишган эдим. Ўша таассуротларнинг ҳаммаси шеърга айланди. Яқинда Белоруссияда менинг янги «Шохдаги олмалар» номли шеърлар китобим нашрдан чиқди. Унда Мирзачўл ҳақида

яратган шеърлар туркумим бор.

Бу сафар яна қуёшли диёр бўйлаб кезяпмиз. Яна бизни янги мавзу, кўтаринки илҳом чулғаб оляпти. Балки, кўрганларим янги шеърларга сингиб кетар. Ҳа, албатта шеърлар ёзаман. Уларда заҳматкаш инсон ҳис-туйғулари, шарафли меҳнат таронаси мадҳ этилади.

Дунё харитаси олдида

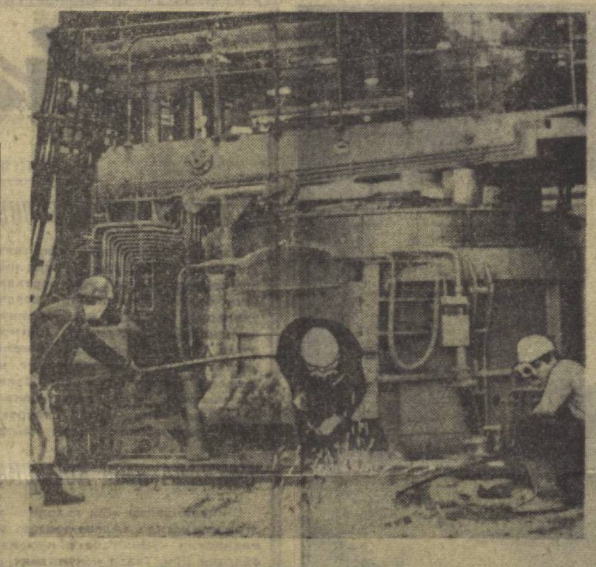

ГДР. Ротензее (Магдебург округи)даги пўлат қуйиш заводида ишлаб чиқаришни рационализациялаштириш тадбирлари кенг амалга оширилмоқда. Корхонада янги техникадан кенг фойдаланиш яхши натижалар бераётир, республика халқ хўжалигига, қардош социалистик мамлакатларга зарур бўлган маҳсулотларни ишлаб чиқариш кўпаймоқда. Суратда: Ротензеедаги заводда Совет Иттифоқи учун арматура тайёрланяпти.

АДН—ТАСС фотоси.

ГФР Л. И. БРЕЖНЕВ ВИЗИТИ АРАФАСИДА

Боннда КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми аъзоси Л. И. Брежневни кутиб олиш йўлидаги сўнгги тайёргарлик тамомланмоқда. Ғарбий Германия пойтахтининг кўчаларида Л. И. Брежневнинг портретлари қўйилган жуда катта транспарантлар пайдо бўлди. Немис Коммунистик партиясининг шаҳар ташкилоти марказий Мюнстер плац майдонида Совет Иттифоқи тўғрисида ҳикоя қилувчи ранг-баранг стендлар ўрнатди. Боннинг демократик жамоатчилиги «СССР билан дўстлик учун, тинчлик ва Европа хавфсизлиги учун» шиори остида намойиш ўтказишга тайёрланмоқда. Бу намойиш ўртоқ Л. И. Брежнев Германия Федератив Республикасининг пойтахтига келган вақтида ўтказилади. Шу кунларда бу ерда КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг Москвада СССР ташкил топган куннинг 50 йиллигига бағишлаб ўтказилган юбилей сессиясида қилган доклади ва унинг нутқлар тўпламига талаб жуда катта.

Германия Федератив Республикаси аҳолисининг ғоят кўпчилиги Л. И. Брежневнинг визити ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларда янги давр очиб берадиган ғоят муҳим воқеа, деб ҳисобламоқда. Совет Иттифоқи билан Ғарбий Германия ўртасида сиёсий, иқтисодий ва бошқа соҳалардаги ижобий ҳамкорликни янада ривожлантиришга бўлган умидлар шу визит билан боғланмоқда. Шу билан бирга, Боннда Л. И. Брежневнинг сафари ва унинг В. Брандт билан олиб борадиган музокаралари икки томонлама муносабатлар доираси билан чекланмайди, чунки бу музокаралар ижобий силжишларга, Европа қитъасида тинчлик ва хавфсизликни мустаҳкамлашга ёрдам беради, деб таъкидламоқдалар.

Бу Л. И. Брежневнинг В. Брандт билан учинчи учрашувидир. Биринчи марта 1970 йил август ойида Москвада учрашилган эди. Ўша вақтда СССР билан ГФР ўртасида тузилган шартнома имзоланди. Бу шартнома Совет—Ғарбий Германия муносабатларини яхшилашга асос қўйди. 1969 йил октябрида парламент сайлови ўтказилишига қадар ГФРда ҳокимият тепасида турган Аденауэр бошлиқ ХДС/ХСС айби билан бу муносабатларга халақит берилган эди. Ана шу шартнома Европадаги мавжуд воқеликни, аввало, ҳозирги чегараларнинг дахлсизлигини, шунингдек куч ишлатишдан воз кечиш принципини қайд қилди. Л. И. Брежневнинг 1971 йил сентябрь ойида Қримда В. Брандт билан қилган суҳбатлари самарали бўлди. Бу суҳбатлар Совет—Ғарбий Германия муносабатларида ижобий ўзгаришлар рўй берганлигини тасдиқлади ва бу муносабатларни янада ривожлантириш истиқболларини белгилаб берди. Ана шу икки учрашув Европада кескинликни юмшатиш жараёнини тезлаштирди.

Шу сабабли, Л. И. Брежневнинг сафари Германия Федератив Республикасида катта қизиқиш туғдираётганлиги табиий бир ҳолдир. Бу сафар тўғрисида баён қилинаётган фикрларнинг ғоят кўпчилиги ижобий характердадир. В. Брандт Германия социал-демократик партиясининг яқинда Ганноверда ўтказилган съездида сўзлаган нутқида бундай деди: «КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Боннга қиладиган визити катта аҳамиятга эга бўлади. Бу визит Совет Иттифоқи билан муносабатларимизда ҳамкорлик элементлари тобора катта салмоққа эга бўлаётганлигини тасдиқлайди». Германия социал-демократик партиясидан бундестагга сайланган депутат, парламентдаги ГФР — СССР группаси раисининг ўринбосари А. Хубер ТАСС мухбири билан суҳбатда қуйидагиларни айтди: «Л. И. Брежневнинг Боннга қиладиган визити кунгилдагидек воқеадир. Бу визит давлатларимиз ўртасидаги муносабатларни яхшилашга, шубҳасиз ҳисса қўшади. Тинчликни ва кескинликнинг юмшатилишини қадрлаётган кишиларнинг ҳаммаси бу визитни табрикламоқда... Икки давлат ва икки партия арбобларининг суҳбатлари Совет Иттифоқи билан Германия Федератив Республикаси ўртасидаги муносабатларда тантана қилган ишонч руҳини янада кўпроқ мустаҳкамлашни алоҳида таъкидлаб ўтишни истайман».

ГФРнинг савдо-саноат доираларида таъкидлаб ўтилганидек, кейинги уч йил ичида Совет Иттифоқи билан Ғарбий Германия ўртасидаги иқтисодий алоқалар анча юксалди. Германия Федератив Республикаси Ғарбий Европа мамлакатлари ўртасида СССР билан савдо-сотиқни кенг йўлга қўйган давлатларнинг бири бўлиб қолди. Ўтган йили ҳар икки мамлакат бир-бирига етказиб берган товарларнинг умумий ҳажми 1971 йилдагига нисбатан 25 процент ортди. ГФР СССРга кўп машина ва ускуналарни етказиб бермоқда. Германия Федератив Республикаси Совет Иттифоқидан тобора кўпроқ саноат моллари сотиб олмоқда. Совет Иттифоқининг «Як-40» самолётлари ва «К-26» вертолётлари Ғарбий Германия осмонида парвоз қилмоқда. Совет сув ости кемалари Рейн дарёсида сузиб юрибди. СССР Германия Федератив Республикасига станоклар, оптик буюмлар, полиграфия машина-ускуналари ва бошқа кўп товарларни ҳам сотмоқда.

Совет — Ғарбий Германия иқтисодий алоқаларини ривожлантириш учун катта имкониятлар мавжуд. Савдо-саноат доираларининг органи «Хальдельсблит-индустрикурир» газетаси яқинда ҳар иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ соҳасида муваффақиятларга эришилганига қарамай, ҳар иккала мамлакатнинг иқтисодий имкониятларини эътиборга олганда, бу савдо-сотиқнинг ҳажми ҳали етарли эмас, деб ёзди.

Ҳозирги вақтда ҳамкорликнинг янги формалари тобора катта аҳамиятга эга бўлмоқда. Жумладан, Германия Федератив Республикасига совет молларини сотиш юзасидан қўшма ширкатлар тузиш кўзда тутилади. Совет ташкилотлари ва Ғарбий Германия фирмалари йилига 120 минг тонна полиэтилен ишлаб чиқариш учун керакли машина-ускуналарни СССРга етказиб бериш тўғрисидаги битимни имзоладилар. Шу билан бирга, полиэтиленни сотиб олиш учун бериладиган қарз ана шу машина-ускуналар ёрдамида ишлаб чиқариладиган маҳсулотнинг бир қисмини ГФРга экспорт қилиш йўли билан тўланади. Курск атрофида рудадан бевосита темир ҳосил қилиш жараёнидан фойдаланилиб, металлургия комбинати қуриш соҳасидаги ҳамкорлик тўғрисида худди ана шундай асосда музокаралар олиб борилмоқда.

Л. И. Брежневнинг ГФРга сафари мамлакатнинг маданий ҳаётидаги муҳим воқеа — Совет Иттифоқи маданият кунлари билан бир вақтга тўғри келиб қолди. Совет Иттифоқи маданият кунлари 14 майда Рур тошкўмир ҳавзаси маркази Дортмундда бошланди. Дортмунд шаҳар кенгаши маданият бўлимининг раҳбари А. Шпиль Хофф ТАСС мухбирига қуйидагиларни айтди: бу воқеа «ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни янада ривожлантириш ишига, шубҳасиз, катта ҳисса қўшади. Биз Дортмундда Л. И. Брежневни кутиб олиш учун шоду-ҳуррамлик билан ҳозирлик кўрмоқдамиз. Ҳурматли меҳмон ғоят самимий ва дўстона вазиятда кутиб олинади».

Боннда ҳамма ҳам КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг сафаридан мамнун эканлигини изҳор қилмоқда, деб ҳисоблаш муболаға бўлур эди, албатта. Ҳозирги вақтда кескин сиёсий тангликка учраган Аденауэр партиясининг кўп вакиллари, гарчи СССР билан муносабатларни нормаллаштиришга очиқдан-очиқ қарши чиқмаётган бўлса ҳам, улар ўз баёнотларида кўпинча ана шу муносабатларнинг ривожланишига ишончсизлик уруғини сочмоқчи бўладилар. ХДС — ХССнинг Штраус теварагига тўпланган «қаттиққўл ядроси» яқинда бундестагда Европадаги ижобий силжишларга халақит бериш учун яна уриниб кўрди. Бу «ядро» Германия Федератив Республикаси билан Германия Демократик Республикаси ўртасида тузилган шартномани ратификация қилишга ва ҳатто ГФРнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилотига киришига қарши чиқди. Шу нарса эътиборга сазоворки, оппозициянинг тўрт депутати ХДС—ХСС раҳбарлигининг аъзоси Л. Кип бошчилигида парламентда ГДР билан тузилган шартномани ёқлаб овоз берди. Бу шартнома 217 овозга қарши 268 овоз билан қабул қилинди. Бундестаг шартномани ратификация қилганлиги оппозицияга яна бир зарба бўлиб тушди ва Ғарбий Германия ташқи сиёсатида реалистик йўлнинг муҳим ғалабаси бўлди.

СССРнинг Германия Федератив Республикасидаги элчихонаси шу кунларда турли ташкилотлардан ва айрим гражданлардан жуда кўп хат ва телеграммалар олмоқда. Бу хат ва телеграммаларни йўллаган ташкилотлар ва гражданлар КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг визитидан астойдил мамнун эканликларини изҳор қиладилар.

И. МАСЛОВ,
(ТАСС мухбири).

БОНН.

Телетайп лентасидан

✦ РИМ. Италияда фашизмга қарши, демократик кучларни ўтказиш йўлидаги оммавий ҳаракат давом этмоқда.

Ливорнода митинг бўлиб ўтди. Бу митингда турли партиялар, касаба союз, антифашист ва демократик ташкилотларнинг вакиллари қатнашди.

Митинг қатнашчилари қабул қилган баёнот янги фашизмга қарши курашни кучайтиришга, фашист ташкилотлари қўпорувчилик ишларининг пайини қирқишга даъват этади.

✦ ДЕҲЛИ. Умумҳиндистон тинчлик ва бирдамлик ташкилоти ҳинд аҳолисининг барча демократик табақаларига мурожаат қилиб, уларни Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битимининг моддаларини изчиллик билан амалга ошириш учун кураш кампаниясини кенг авж олдиришга даъват этди. Ташкилотнинг бу ерда эълон қилинган расмий баёнотида таъкидлаб ўтилганидек, Қўшма Штатлар Париж битимининг тезлигида бажарилишини пайсалга солиш сиёсатини ўтказиб келмоқда ва бу билан Ҳинди-Хитойдаги аҳволни нормаллаштиришга тўсқинлик қилмоқда.

✦ КОПЕНГАГЕН. Копенгагендаги «ЛКНЕС» электрон ускуналари ишлаб чиқарувчи фирма корхоналарида ишловчи ишчи хотин-қизларнинг забастовкаси тўрт кундан буён давом этмоқда. Забастовка қатнашчилари эркаклар билан бир қаторда тенг иш ҳақи берилишини талаб қилмоқдалар. Забастовкада ишчи хотин-қизлардан 80 киши қатнашмоқда.

✦ РАБОТ. Касабланкада 25-юбилей халқаро ярмаркаси ўз ишини тамомлади.

Марокаш савдо-саноат, шахта ва савдо флоти министри Абдилқодир бин Слиман ярмаркани ёпиш маросимида нутқ сўзлаб, халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш учун ва Марокашнинг экономикасини ривожлантириш учун бу ярмарка муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади. Бу ерда министрлар, турли мамлакатларнинг жуда кўп делегациялари ва савдо-саноат доираларининг вакиллари ҳозир бўлганлиги, деди министр, ярмарка муваффақиятли ўтганлигини исбот қилади. Шундан кейин медаллар топшириш маросими бўлди. Совет Иттифоқининг экспозицияси кумуш медаль олишга сазовор бўлди.

(ТАСС).

✦ ТИНЧЛИК ЙЎЛИДА УЛКАН ҚАДАМ
✦ АФҒОНИСТОН ХИМИЯСИНИНГ ТЎНҒИЧИ
✦ ХИТОЙ РАҲБАРЛАРИНИНГ УЙДИРМАЛАРИ
✦ ТАСС МУХБИРЛАРИНИНГ ХАБАРЛАРИ

Л. И. БРЕЖНЕВ НУТҚЛАРИ ТЎПЛАМИ ГФРда НАШР ЭТИЛДИ

БОНН. (ТАСС). Ғарбий Германиядаги «Пальруругенштейн» нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқлари тўпламини немис тилида босиб чиқарди. Китобга «Леонид Брежнев Совет Иттифоқининг сиёсати ва халқаро муносабатлар тўғрисида» деган ном берилган. Бу китобда ўртоқ Л. И. Брежневнинг 1970-1972 йиллардаги танланган нутқлари босилган.

МУҲИМ ВОҚЕА

ХЕЛЬСИНКИ. 15 май. (ТАСС). «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамияти вакиллари кенгашининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида тилга олинган маълумотларга қараганда, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқининг 50 йиллиги байрами «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг 1972 йилги фаолиятида энг муҳим воқеа бўлди. Ўтган йили жамият ҳаммаси бўлиб минглаб турли тадбирлар ўтказди, бу тадбирларда бир миллиондан ортиқ киши қатнашди.

Вакиллар кенгашининг аъзолари ўз нутқларида шуни таъкидладиларки, СССРдаги Финляндия маданияти кунлари, шунингдек Ленин орденли давлат циркининг ҳамда иккита Қизил Байроқ орденли Болтиқ флоти ашула ва рақс ансамблининг Финляндиядаги гастроллари муваффақиятли ўтганлиги жамиятнинг ўтган йилги фаолиятида энг муҳим воқеалар бўлди.

САМАРАЛИ ҲАМКОРЛИК

Афғонистон парламенти мамлакатни ривожлантиришнинг тўртинчи беш йиллик плани лойиҳасини узил-кесил тасдиқлади.

Планда, жумладан, экономикага ва социал таъминотга 30.93 миллиард афғони пул сарфлаш кўзда тутилган. Бу — аввалги беш йилликда амалда сарфланган капитал маблағдан 49 процент ортиқ. Ривожланиш бюджетига ажратилган капитал маблағ ялпи миллий маҳсулотни 25 процент ва аҳоли жон бошига тўғри келадиган миллий даромадни 12,5 процент кўпайтиришни таъминлайди, деб тахмин қилинмоқда.

Афғонистоннинг беш йиллик планларини амалга оширишда Совет Иттифоқи каттагина ёрдам бермоқда. Дастлабки уч беш йилликда Совет Иттифоқининг техникавий ва иқтисодий кўмаги билан 60 дан ортиқ саноат корхонаси қурилди.

Йилига 10 минг тоннадан ортиқ азотли ўғит ишлаб чиқарадиган завод Афғонистон экономикаси учун катта аҳамиятга эга бўлади. Бу завод тўртинчи беш йилликда қуриб битказилиши мўлжалланмоқда. Мамлакат химия саноатининг бу тўнғич корхонаси ҳосилдорликни анча кўпайтириш имконини беради, завод ҳузуридаги ёқилғи билан ишлайдиган станциялар Мозори Шариф ва Балх шаҳарларини қўшимча равишда электрлаштиришга йўл очади.

Қурилиш бошлиғи Мобин совет мутахассисларининг фидокорона меҳнатини, улар афғон дўстларига тажриба ўргатаётганликларини таъкидлади. Совет мутахассисларининг ёрдамисиз Афғонистоннинг ўз миллий кадрларини етиштириш қийин бўлур эди, деб уқтирди у. Совет мутахассислари кўмагида қурилган Кобул политехника институти бу проблемани ҳал этиш учун катта аҳамиятга эга бўлади, деди у. Институтни дастлаб битириб чиққан мутахассислар ўзларининг меҳнат фаолиятларини шу ерда, Афғонистоннинг улкан химия қурилишида бошладилар. (ТАСС).

ПЕКИНГА КЕЛИШДИ

ПЕКИН, 15 май (ТАСС). Чегара масалаларини ҳал этиш юзасидан Совет—Хитой музокараларида қатнашувчи совет делегациясининг бошлиғи, СССР ташқи ишлар министрининг ўринбосари Л. Ф. Ильичев ва СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги элчиси, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси В. С. Толстиков бугун Пекинга келишди.

ЭНГ КАТТА КЕМА

ТОКИО. 15 май. (ТАСС). Япониядаги «Ниппон Кокан» фирмасининг Цу шаҳридаги кемасозлик заводида 295.500 тонна нефть ва руда ортиладиган кема сувга туширилди. Фирма вакилларининг айтишича, бу—шу типдаги дунёда энг катта кемадир. Бу кема Либерия кемачилик компаниясининг буюртмаси билан қурилмоқда.

ОСИЁ ХАЛҚЛАРИ МАНФААТЛАРИНИ КЎЗЛАБ

Осиёда коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш тўғрисида Совет Иттифоқи томонидан олға сурилган ғоя араб дунёсида кенг қўллаб-қувватланмоқда. Шубҳасиз бундай хавфсизлик системасининг ташкил этилиши агрессорлар қўлини боғлаб қўйиши, чет эл ҳарбий базаларининг тугатилишини тезлатиши, ҳарбий можаролар хавфига чек қўйиши мумкин.

Осиё хавфсизлиги ғоясини ер шарининг бу улкан районидаги барча давлатлардаги миллионлаб кишилар ёқлаб чиқмоқдалар. Афсуски, унга қарши чиқувчилар ҳам бўляпти. Бу борада Пекин раҳбарлари тутаётган йўлни асло оқлаб бўлмайди. Хитой раҳбарлари, масалан, ўзларининг араб дунёси билан доимий дўстлигини таъкидлаб, миллий озодлик ҳаракатида ўзининг раҳбарлик ролини даъво қиляпти. Аслида эса, Пекин халқаро революцион ҳаракат манфаатларини ўзининг гегемонлик мақсадлари йўлида қурбон қилмоқда. Хитой раҳбарлари Осиёда коллектив хавфсизлик системаси тузишга қатъиян қарши чиқиб, бу системани «ХХРни қамал қилиш» мақсадида «СССР билан Ҳиндистоннинг фитнаси»дир, деб атади. «Хитойни қамал қилиш» тўғрисидаги бундай беъмани иғвогарликдан ташқари, Пекиндагилар «икки буюк давлат Осиёни ўз таъсирларига олмоқчилар» деб даъво қилаётирлар.

Бундай «далиллар»нинг тўтуруқсизлиги исбот ҳам талаб қилмайди. Зеро, бу соҳада Совет Иттифоқининг тутган йўли аниқ ва равшандир. «Тинчлик, яхши қўшничилик ва халқлар ўртасида дўстлик сиёсатимизнинг принципиал асосларига таяниб туриб,— деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев СССРнинг 50 йиллиги тўғрисидаги докладида, — Совет Иттифоқи Осиёда коллектив хавфсизлик системасини вужудга келтириш керак, деган фикрни ўртага ташлади. Бизнинг бу таклифимиз Хитойни «тийиб туриш» ёки «қуршаб олиш» мақсадини кўзламоқда, деган даъволар баъзи пойтахтларда тарқалмоқда. Бундай даъволар учун ҳеч қандай асос йўқ. Биз, Хитой Халқ Республикаси бундай системанинг тенг ҳуқуқли иштирокчиси бўлиб қолади, деган фикрдамиз».

Осиёнинг тараққийпарвар кучлари коллектив хавфсизлик ғоясини тўғри тушуниб, қўллаб-қувватламоқдалар. Улар бу ғояни озодлик ва мустақиллик учун, агрессияга қарши курашда муваффақият гарови деб билмоқдалар. Аденда чиқадиган «Ал-Жунди» ҳафталигида босилган «Осиёда коллектив хавфсизлик— уруш ва агрессияга чек қўйиш воситасидир» деган мақолада бундай дейилади:

«Вьетнамда урушни тўхтатиш тўғрисидаги Париж битимига қарамай, Осиёда ҳарбий хавф ҳамон мавжуд. АҚШ Камбоджада уруш олиб боряпти. Исроил араб ерларини ҳамон эгаллаб турибди, босқинчилигини давом эттирмоқда. У Фаластин халқининг ўз тақдирини ўзи белгилаши ҳуқуқини тан олмаётир. СЕНТО ва СЕАТО ҳали мавжуд, империалистлар Саудия Арабистони, Баҳрайн, Омандаги ўз базаларида маҳкам ўрнашиб, Осиё халқлари тинчлигига хавф соляптилар. Худди шунинг учун ҳам Совет Иттифоқи коллектив хавфсизлик системаси тузишга чақирмоқда.

СССР шуни алоҳида таъкидлайдики, бу система ҳеч кимга қарши қаратилган эмас. Коллектив хавфсизлик системасининг вужудга келтирилиши халқларга уларнинг сиёсий ва иқтисодий мустақиллик учун, социал тараққиёт, янги ҳаёт қуриш улуғ курашларида ёрдам беради. Бу система халқларга ҳарбий-сиёсий иттифоқларни тугатиш, империализм, реакция ва сионизмга қарши кураш учун керак. Осиёда коллектив хавфсизлик системаси тузиш ғояси халқлар манфаатларига тўла мос бўлиб тушади», дея таъкидлайди «Ал-Жунди» газетаси.

Ю. ГВОЗДЕВ,
(АПН).

ҲАЁТ БОҒБОНЛАРИ

Устозни боғбонга қиёс қилишади. Боғбон не-не машаққатлар билан ниҳолларни парваришлаб, мевага киритса, устоз ҳам эндигина оқ-қорани таний бошлаган гўдакка онг беради, илм беради, асримизнинг қайноқ қозонида пишириб, вояга етказади, камол топтиради.

Тошкент шаҳридаги Маннон Уйғур номли 22-ўрта мактаб ўқитувчилари Фазлиддин Расулов, Ғафуржон Ёдгоров, Қўчқор Солиховларни ҳам ҳаёт боғбонлари деса арзийди. Уларнинг ҳаёт йўли бир-бирига ўхшаб кетади. Таржимаи холида ўхшашликлар кўп. Тенгдошлари каби ўқитувчилик касбига ўсмирлигиданоқ киришиб кетишган. Ёш авлодни ўқитиш жараёнида ўша мурғакларнинг ота-оналарини ҳам саводини чиқаришган. Саводсизликни битириш курсларида кўнгилли бўлиб ҳақ олмасдан дарс беришган.

Ҳар уч устоз ҳам илм чашмасини мунтазам сипқаришмаган. Даврнинг ўзи, замоннинг ўзи шунақа эди. Ҳам ўқиб, ҳам ўқитиш зарур эди. Давр талаби шундай эди. Улар замон талабига, қалб амрига қулоқ тутишди. Иш жараёнида билимларини оширишди. Бола-чақали бўлишганида, кучли ва иқтидорли ўқитувчи бўлиб танилишганида олий маълумотли бўлишди.

Ҳар уч устоз аниқ фанлардан дарс беради. Бундай фанларга эса ҳамма ўқувчилар ҳам бирдай қизиқавермайди. Лекин бу ўқитувчилар ўз шогирдларида математика ва физикага ҳавас уйғота олган кишилардир. Уларнинг қирқ йилдан қирқ беш йилгача бўлган ўқитувчилик фаолияти давомида мактабни неча минглаб йигит ва қизлар битириб чиққан ва улар қайси фан соҳасида ишлаётган бўлмасин, ҳаммаси ҳам шу устозлар дарсини севиб тинглаган десак, муболаға бўлмас.

Физикадаги камалак рангининг неча хил бўлиши-ю жисмларнинг таянч нуқтасигача, математикадаги миллиард сонини изоҳлаш учун бир миллиметрли қоғоз бир ерга тўпланса неча километр бўлишидан тортиб, Ньютон биномигача — табиатдаги ҳамма-ҳамма оддий ва мураккаб воқеа ва ҳодисалар ўқувчилар онгида умрбод сақланиб қолиши учун муҳтарам устозлар не-не усулларни, методикани ишга солишмаган, уйқусиз тунларни бошдан кечиришмаган.

Устозларнинг бири ҳақида гапириб, бошқасини айтмаслик инсофдан бўлмас. Яхшиси, бу ҳақда тўхталиб ўтмаган маъқул. Чунки ҳозирги пенсия ёшидаги ота-оналаримиз қандай ҳаёт йўлини бошдан кечиришган бўлса, улар ҳам турмушнинг мана шу аччиқ-чучукларини татиб кўришган. Фақат уларнинг меҳнат фаолияти, таълим бериш методикаси ҳақида баъзи фикрларимизни баён этиш билан чекланмоқчимиз. Фазлиддин аканинг шогирдларидан ундаги характерли жиҳатларни айтиб беришни сўрасангиз, албатта, унинг ўта талабчанлигини, қаттиққўллигини айтишади. Йўқ, зўрланиб эмас, фахрланиб айтишади. Ҳатто баъзан ота-онасининг сўзини оқибатсиз қолдирадиган болалар ҳам Фазлиддин ака олдида ер чизиб ўтиришларини кўп эшитганмиз. Шунинг учун ҳам талантли шоир Эркин Воҳидов энг яхши шеърларидан бирини унга бағишлаган.

Ғафур Ёдгоров — математик. У ҳам қанчадан-қанча ўқувчиларни ўз касбига мафтун қилганидан мамнун. Одатда, баъзи ўқитувчилар шогирдларини икки тоифага — аниқ фанларга ва гуманитар фанларга мойил ўқувчилар тоифасига бўлишади. Ғафур ака бўлса, ҳар икки тоифадаги ўқувчиларда ҳам ўз фанига муҳаббат уйғотолган. Математика деса лабига учуқ тошадиган баъзи ўқувчилар билан яккама-якка суҳбатлар ўтказиб, уларда ҳам бу фанга қизиқиш туғдирган. 9, 10- синф ўқувчиларидан ўзини математикасиз соҳага урмоқчи бўлиб юрганлардан қанчадан-қанчасини техника ўқув юртларига тортди. Ҳатто, бу соҳада фан доктори ва кандидатлари даражасига етган шогирдлари ҳам анчагина бор.

Бундан ташқари, у ёш ўқитувчиларнинг меҳрибон устози ҳамдир. Унинг «Геометрия масалаларини ечиш намуналари» деган рисоласи зарур қўлланма сифатида ёш ўқитувчиларга ўн йилдан буён манзур бўлиб келмоқда.

Қўчқор Солихов шу устозлар тенгдоши. Ёш авлодни ўқитишдек муқаддас ишни ўз ҳаётининг мазмуни деб билади. Фабрика-завод таълими билим юртларида, кечки мактабларда узоқ йиллар дарс берди. Бу тоифадаги ўқувчиларнинг ҳам қалбига йўл топа билди. Уларнинг етук кишилар бўлиб камол топишида озмунча тер тўкмади.

Бугунги кунда илм-фаннинг турли соҳаларида жавлон ураётган шогирдлар — фан докторлари Абдураҳмон Ортиқов, Муқаддас Ашрапова, Маҳкам Абдураимов, Убайдулла Азизов, фан кандидатлари —Абдулҳай Абдумаликов, Ориф Қосимов, Жўра Ёқубов, Матлаб Воҳидов, Эркин Эгамбердиев, Равшан Абдуллаев ва бошқа касб эгалари шу уч устоз ва улар хизмат қилаётган илм даргоҳининг ўқитувчиларини чуқур эҳтиром ва миннатдорчилик билан ҳаёт боғбонлари, меҳрибон устозларимиз деб ардоқлашади.

А. НАБИХЎЖАЕВ.

Суратда: (чапдан) Ф. Расулов, Ғ. Ёдгоров, Қ. Солиҳов ўртоқлар.

А. Тўраев фотоси.

ҚУЙИ СПОРТ КОЛЛЕКТИВЛАРИДА

ЧИНИҚИШ

Биринчи ўйин, биринчи тўп. Ҳужумчи А. Гайнулин клублараро Тошкент шаҳар биринчилигининг дастлабки ўйинида «Торпедо» спорт коллективи дарвозасини аниқ нишонга олганди. Ойлаб қилинган машқнинг илк самараси. Ўн минут ўтгач, майдонни яна қийқириқ овозлари тутди: 2: 0 — олдинда мезбонлар. Бу ўйинда комбинат футболчилари 5:3 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Тўқимачилар спорт клубидан беш футбол командаси шаҳар чемпионатида иштирок этиб келяпти. Бултур ўсмирлар командаси шаҳар бўйича фахрий 2-ўринни, асосий команда эса 5-ўринни эгаллаган эди.

— Биз ўйинчиларнинг жисмоний тайёргарлигига алоҳида аҳамият берамиз,— дейди «Тўқимачи» командасининг катта тренери Г. Межетов.— Чунки, жисмонан кучли кишининг иродаси ҳам кучли бўлади. Иродали, маҳоратли ўйинчилар команданинг ғалабасини таъминлайди. Ишчи-футболчилардан Э.Ғозиев, Р. Ишмурзин, Г. Рубцов, С. Маяцкий ҳамда В. Зайцевлар худди шундай ўйинчилардир.

Спорт зали гавжум. Аҳён-аҳёнда тренернинг команда берган овози эшитилиб қолади. Бир группа қизлар бу ерда гимнастикадан машқ ўтказишяпти. Бири турникда, бири брусьеда, бири эса гиламда. Ҳаракатлари нафис, жозибали ва чаққон. Спортнинг бу тури бўйича Тошкент тўқимачилик комбинати шуҳратли. Утган йили «Известия» газетаси соврини учун ўтказилган СССР биринчилигида фахрий ўринни олган В. Чубан ҳам шу ерда маҳоратини оширяпти. Унинг бу йилги орзулари катта. Республика XVI спартакиадасида қатнашиб, олдинги ўринларни эгалламоқчи.

«Тўқимачи» стадиони йўлакларида енгил атлетикадан шаҳар кубоги учун мусобақалар ўтказилди. Тошкент корхоналаридан саккиз коллектив қатнашган бу мусобақани енгил атлетикачилар устози Р. Муҳаммаджонов қуйидагича шарҳлаб берди:

— Бултур шундай мусобақаларнинг пешқадами бўлган эдик. Бу йил шу ютуқни яна такрорладик. Ғалабани қўлга киритиш учун анча меҳнат сарфлашга тўғри келди. Шаҳар совринига эга бўлишимизда комбинат цехлариаро спортнинг тўққиз тури бўйича ўтказилган спартакиаданинг роли катта бўлди. Шундай тайёргарлик билан шаҳар биринчилигида қатнашиб, иккинчи маротаба совринни олдик. Айниқса, 4 х 100 метрга югуриш эстафетасида қатнашган хотин-қиз спортчиларимиз муваффақияти бизни хурсанд қилди. Улар «Ташсельмаш», авиация, экскаватор заводлари, «Юлдуз» фирмаси ва «Старт» спорт коллективи вакилларини орқада қолдиришди. Х. Сайдуллина, Н. Агаповалар белгиланган маррани муваффақиятли эгаллашди. Йигитлар ҳам рақибларини 1,7 секунд орқада қолдириб, фахрий шоҳсупага чиқдилар.

Саноат корхоналари спорт коллективларининг «Правда» газетаси совринн учун Бутуниттифоқ мусобақасида енгил атлетикачиларимиз биринчи ўринни олиб қайтишди.

Спортнинг қўл тўпи тури бўйича комбинат хотин-қизлар командаси 1972 йилда республика чемпиони бўлди. Команда аъзолари биринчи даражали диплом ва қимматбаҳо мукофотлар билан тақдирланди.

А. МАННОПОВ,
А. ФОЗИЛОВ.

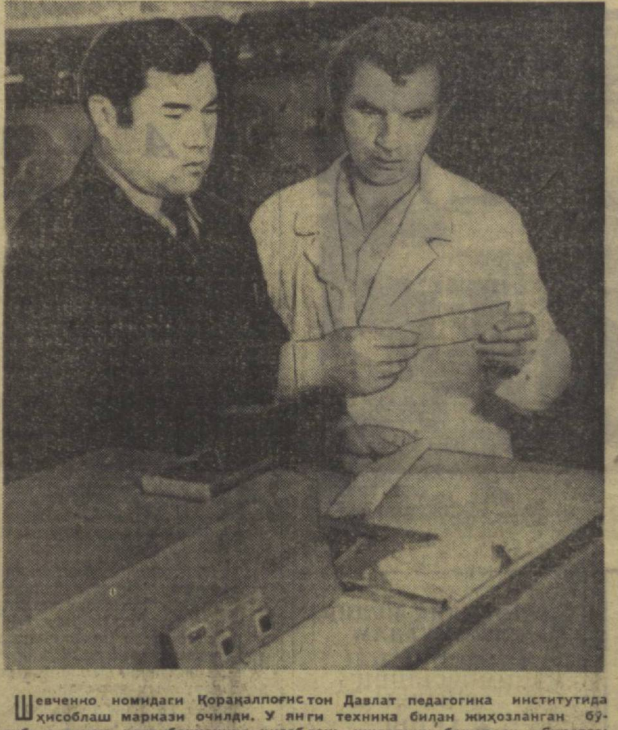

Шевченко номидаги Қорақалпоғистон Давлат педагогика институтида ҳисоблаш маркази очилди. У янги техника билан жиҳозланган бўлиб, автоном республиканинг ҳисоблаш ишларини бажаради. Суратда: (чапдан) техника фанлари кандидати Т. Камолов ва инженер Р. Каримуллин ҳисоблаш марказида.

Р. Саидов фотоси.

ЎЗБЕКИСТОН **Ахборот**

МАДАНИЯТ ХАБАРЛАРИ

«ГУЛДАСТА»—КЎРИК ҒОЛИБИ

Қардош Озарбайжон пойтахтидан хушхабар келди: Бокуда қишлоқ хўжалиги олий ўқув юртларининг бадиий ҳаваскорлик коллективлари ўртасида кўрик-конкурс ўтказилганди. Кўрикда иштирок этган Тошкент қишлоқ хўжалик институти йигит-қизларининг чиқишлари юқори баҳо олди. Вакилларимизнинг «Гулдаста» вокаль-чолғу ансамбли кўрик лауреати деган фахрий ном билан қайтди.

САҲНАДА ҚЎШ КОМЕДИЯ

Шинавандалар «Ёш гвардия» театри саҳнасида «Алғов-далғов» комедиясини кўришганига кўп вақт бўлгани йўқ. Театр коллективи таниқли румин драматурги Д. Замфирескунинг мазкур асарини саҳналаштириб, мухлисларни мамнун этишди. Яқинда яна бир комедиянинг премьераси бўлди. Театрнинг ижодий коллективи бу сафар Бутуниттифоқ Ленин комсомоли мукофоти лауреати, грузин драматурги Нодар Думбадзенинг асарига мурожаат қилди. Авторнинг «Ташвишланманг, онажон» комедияси ўзбек тилида жонланди. Бош ролларни М. Иброҳимова билан М. Ражабовлар ижро этишяпти.

З. МУҲАММАДЖОНОВ.

НАШРИЁТ СОВҒАСИ

Утган йилнинг ёзида Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриётининг директори Ҳамид Ғулом Сирдарё область, Дўстлик районидаги Ленин номли совхознинг марказий дала шийпонида бўлиб, нашриёт ходимларининг 5 минг нусхадан иборат китобларини туҳфа қилган эди. Совхозда жамоатчилик асосида ишловчи бу кутубхонанинг китоб фонди ҳозир 7 мингдан ошиб кетди. Хўжалик аҳлининг севимли жойига айланиб қолган кутубхона фондини нашриёт оталиғида бойиб бораётир.

Гулистон районидаги Т. Аҳмедов номли колхозда ҳам жамоатчилик асосида ишлайдиган шундай кутубхона очилди. Бу кутубхона ҳам Ғафур Ғулом номидаги адабиёт ва санъат нашриёти оталиғида ташкил этилди.

Ҳ. РИЗОҚУЛОВ.

ҲАРАКАТ ХАВФСИЗЛИГИ УЧУН

САБОҚ

Йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олишда транспорт воситаларини ҳайдовчиларга йўл ҳаракати қоидаларини пухта ўргатиш, улар ўртасида тарбиявий ишларни юксак савияда олиб бориш, ҳайдовчилардан масъулият талаб қилиш, уларга нисбатан талабчанликни ошириш алоҳида аҳамиятга эгадир. Маълумки, республикамизда йўл ҳаракати хавфсизлиги ойлиги ўтказилди. Шу ойлик давомида йўл транспорти ҳодисаларининг олдини олиш юзасидан анча ишлар амалга оширилди. Айни вақтда транспорт ҳайдовчилар билан олиб бораётган ишларимиздаги баъзи камчиликлар равшан бўлиб қолди.

Биз ана шу ойлик сабоқларидан тегишли хулоса чиқаришимиз, йўл қўйилган камчиликларни бартараф этишимиз керак. Чунки, кўча ҳаракати қоидаларини бузиш машиналарнинг аварияга учраб, хўжаликларга катта зарар етказишидан ташқари, бундай кўнгилсизликлар инсон саломатлигига путур етказиши мумкин.

Ҳаракат хавфсизлиги ойлиги сабоқларидан бири шуки, Қорақалпоғистон АССР совхозлар трестига қарашли хўжаликларнинг раҳбарлари транспорт ҳайдовчилар масъулиятини ошириш юзасидан жиддий ишларни амалга оширишлари керак. Трестга қарашли совхозларда транспорт ҳайдовчиларнинг янги йўл ҳаракати қоидаларини ўрганишлари яхши йўлга қўйилмаган. Ҳар бир совхозда ҳаракат хавфсизлиги бўйича инженер ва комиссия мавжуд. Бироқ, улар ҳеч қандай профилактик тадбирлар ўтказмаганлар. Бунинг оқибатида Автоном республика совхозлар трестига қарашли хўжаликларда йўл-транспорт ҳодисалари сони камаймаётир.

Шу йил 16 мартда А. Мусаев номли совхоз тракторчиси Камол Худойберганов «Т-28» тракторига прицеп тиркаб кетаётиб, йўл қоидасини бузади ва Шуманай станциясида тепловозга бориб урилади. Бунинг оқибатида прицепда келаётган йўловчилардан бири ҳалок бўлди, иккинчиси оғир жароҳатланиб, касалхонага тушди. 1 апрелда Жданов номли совхоз тракторчиси П. Қалимбетов «Т-28» тракторини маст ҳолда бошқариб, уни ағдариб юборди. Тракторчининг ўзи оғир жароҳатланди.

Совхозларнинг раҳбарлари автомобиль ва трактор ҳайдовчиларнинг йўл қоидаларини ўрганишларига жиддий эътибор берганларида эди, бундай бахтсизликлар юз бермаган бўларди.

Автоном республика ўрта ва бошланғич мактабларида кўча ҳаракати қоидаларини ўқувчиларга ўргатиш учун 10 соат вақт ажратилган. Афсуски, баъзи мактабларда бу программа бажарилмай қолмоқда. Чунончи, Нукус шаҳридаги М. Горький номли, Гоголь номли, К. Маркс номли, Хўжайли районидаги Ленин номли, Жданов номли, Тахтакўпир районидаги Ленин номли, Фозилов номли ва бошқа кўпгина мактаблар текшириб кўрилганда, уларда кўча ҳаракати қоидаларини ўн соатлик программа асосида ўқитиш йўлга қўйилмаганлиги аниқланди.

Автоном республикада йўл-транспорт ҳодисалари туфайли болаларнинг жароҳатланиши шу йил биринчи кварталда ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан кўпайиб кетди. Бунинг асосий сабаби мактабларда кўча ҳаракати қоидаларини ўқитишга эътиборсизлик билан қаралаётганлигидир. Автоном республика Маориф министрлиги мактабларда кўча ҳаракати қоидаларини мажбурий тартибда ўқитиш ҳақидаги ўз қарорининг бажарилишини контроль қилмаётганлиги ғоят ачинарлидир.

Айрим автобазаларда ҳам йўл-транспорт ҳодисаларининг олдини олиш учун тегишли тадбирлар кўрилмаяпти. Масалан, 40-автобазада 18 та жамоатчи автоинспектор мавжуд бўлсада, уларнинг фаолияти сезилмаяпти. Шунингдек, жамоат контроль комиссияси ҳам автомобилларнинг техник ҳолатини текширишни унутиб қўймоқда. Ҳаракат хавфсизлиги бўйича инженер эса йўл ҳодисаларини анализ қилмайди. Кўча ҳаракатининг янги қоидалари шу йил 1 январдан кучга кирган бўлишига қарамай, бу ерда ҳайдовчиларга янги қоидаларни ўргатиш жуда секинлик билан бормоқда.

Автотранспорт хўжаликларининг, корхоналар, муассасалар, колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари кўча ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш, бу ишга кенг жамоатчиликни жалб этиш учун барча зарур чораларни кўришлари керак.

С. ПОЛВОНОВ,
Қорақалпоғистон АССР Ички ишлар министрлиги Давлат автоинспекция бошқармасининг бошлиғи.

РАССОМ ХАНДАСИ

— Ендириб олай...

— Алмаштирмайсизми?

— Изоҳсиз.

М. Воробейчиков расмлари.

Редактор ўринбосари Х. ЕДГОРОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ БУГУН

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 — МОСКВА. 18.30 —ТОШКЕНТ. 18.35 —Ўқувчилар учун кўрсатув. 19.05 Ахборот. 19.20—Миллионлар ленинча университети (Москва). 19.50 —Концерт. 20.20 —Ленинизм ғояларининг тантанаси. 20.30 — Шеърият мухлисларига. 20.40 — Ахборот. 21.00 —Дўстлик экрани. 22.00 —«Вақт». 22.30 — «ЗЕҲН» (Самарқанд—Фарғона). ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 — ТОШКЕНТ. 11.00 —Ўқув кўрсатувлари. 18.30 —Ҳужжатли фильм. 19.20 —Жанговар постда. 19.50 — МОСКВА. **Мисс Менд** (бадиий фильмнинг 3-серияси). 20.50 —Санъат фестивалининг якунловчи концерти. 22.00 —Тележурнал. 22.30—Концертнинг давоми. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 —Фильм-концерт. 19.45 — Ўқув кўрсатуви. 20.15 — Бадиий фильм. 21.35 — **Мис чавандоз** (телефильм).

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 17/V да **Севги тумори.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17/V да **Самандар.**

КИНО

Дарахтлар остидаги уй — «ЧАЙКА», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (эрталаб соат 10, кундуз соат 12, 2, 4, кеч соат 6 да), «ВОСТОК» (эрталаб соат 11, кундуз соат 1, 3, 5, кеч соат 7, 9 да).

Дон Жуан Таллинда — «СПУТНИК», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 11, кундуз соат 3, кеч соат 8.45, 10.30 минутда), «МОСКВА» (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 1, 5, кеч соат 7 да), «ФЕСТИВАЛЬ» (кеч соат 8.30, 10.20 минутда).

Дарахтлар остидаги уй: Дон Жуан Таллинда — САНЪАТ САРОЙИ (эрталаб соат 11.30, кундуз соат 2.30, 5.30, кеч соат 8.30 минутда).

Тинч соҳиллар — «ДРУЖБА» (жуфт соатларда кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8, 9.40 минутда).

Қора синглим учун оқ гуллар — «СПУТНИК» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Ёввойи қалб — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз соат 1, 5, кеч соат 7 да).

Хотинимнинг номуси (ўзбек тилида) — «КЎКЧА» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Севги ва ўлим — «ДРУЖБА» (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Она муҳаббати — «МОСКВА» (кундуз соат 2.30, кеч соат 8.30 минутда).

Джейн Эйр — Ҳамза номли (тоқ соатларда, кундуз ва кечқурун).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (эрталаб соат 10.40, кундуз соат 1.20, 4, кеч соат 6.30, 9 да).

РЕСПУБЛИКА МАХСУС МУЗИКА-РАССОМЧИЛИК МАКТАБ-ИНТЕРНАТИ

1973—1974 ўқув йили учун IV ва V рассомчилик синфларига

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Биринчи тур 25 майдан 30 майгача, иккинчи ва учинчи турлар 10 августдан то 25 августгача ўтказилади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент-152, Чилонзор, квартал В-22, уй № 1-а, телефон 76-36-50.

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ВА АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ

(К. Маркс кўчаси, 32-уй)

26 МАЙ, КЕЧ СОАТ 7 ДА

институтни «Автомобиль транспорти», «Автомобиль йўллари», «Автотранспортни ташкил қилиш ва экономикаси» мутахассисликлари бўйича битириб чиққанлари

ТРАДИЦИОН УЧРАШУВ-КЕЧАСИНИ ЎТКАЗАДИ.

ТОШКЕНТ АВТОМОБИЛЬ ВА АВТОМОБИЛЬ ЙЎЛЛАРИ ИНСТИТУТИ

(К. Маркс кўчаси, 32-уй)

20 май, эрталаб соат 11 да олий ўқув юртларига кирувчилар учун

ОЧИҚ ЭШИКЛАР КУНИ ЎТКАЗАДИ.

СССР ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК МИНИСТРЛИГИ

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ТОШКЕНТ ИРРИГАЦИЯ ВА ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИНИ МЕХАНИЗАЦИЯЛАШ ИНЖЕНЕРЛАРИ ИНСТИТУТИ

қуйидаги кундузги факультетларга

СТУДЕНТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

гидромелиорация факультети — ирригация иншоотлари ва гидроэнергетика тармоқлари, гидромелиорация системаларини қидириш, лойиҳалаш, қуриш ва эксплуатация қилиш бўйича юқори малакали гидротехник-инженерлар тайёрлайди.

қишлоқ хўжалигини механизациялаш факультети—қуйидаги ихтисосликлар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди:

деҳқончиликни механизациялаш — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини механизациялаш, трактор, автомобиль ва қишлоқ хўжалик машиналарини тузатиш ҳамда эксплуатация қилиш бўйича кенг профилдаги инженер-механиклар; чорвачиликни механизациялаш—чорвачилик фермаларини ва чорвачиликдаги барча оғир ишлаб чиқариш процессларини механизациялаш бўйича инженер-механиклар тайёрлайди.

гидромелиорация ишларини механизациялаштириш факультети — гидромелиорация ишларини механизациялаш, йўл қуриш машиналар паркини тузатиш ва эксплуатация қилиш бўйича малакали инженер-механиклар тайёрлайди.

ер тузиш факультети — деҳқончилик маданиятини ошириш, колхоз-совхозлар территорияларини ташкил қилиш, ер фондини ҳисоблаш, тақсимлаш ва ундан рационал фойдаланиш бўйича юқори малакали ер тузувчи-инженерлар тайёрлайди.

қишлоқ хўжалигини электрлаштириш факультети — қуйидаги мутахассисликлар бўйича юқори малакали кадрлар тайёрлайди: қишлоқ хўжалигида электр қувватини қўлланиши — қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш процессларини электрлаштириш бўйича кенг профилдаги инженер-электриклар: қишлоқ хўжалигини электр билан таъминлаш — қишлоқ хўжалик аҳамиятига эга бўлган электр узатиш линиялари ва ёрдамчи станцияларни лойиҳалаш ҳамда эксплуатация қилиш бўйича инженер-электриклар тайёрлайди.

гидротехника қурилиш факультети — гидротехника иншоотларини, гидроэлектростанцияларни лойиҳалаш ва қуриш бўйича инженер-гидротехниклар тайёрлайди.

қишлоқ хўжалиги машиналарини ремонт қилиш технологияси ва уни ташкил қилиш факультети — қишлоқ хўжалик машиналарини тузатиш технологияси ва уни уюштириш, ремонт қилувчи корхоналарни лойиҳалаш, машиналар ремонти учун ускуна ва мосламаларни конструкциялаш бўйича юқори малакали инженер-механиклар тайёрлайди.

Институтга кириш учун аризалар 20 июндан 31 июлгача қабул қилинади.

Кирувчилар аризаларни бир хил формада институт ректори номига берадилар. Аризага қўшиб қуйидаги ҳужжат топширилади: ўрта маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси), институтга кириш учун характеристика, медицина справкаси (286-форма), 3х4 ҳажмидаги 4 дона расм (бош кийимсиз). Паспорт, ҳарбий билет ёки қайд қилиш гувоҳномаларини кирувчилар ўзлари билан олиб келиб кўрсатадилар.

Камида икки йиллик иш стажига эга бўлганлар аризага қўшиб иш стажлари ҳақидаги тегишли ҳужжатни (асл нусхаси) ҳам топширадилар.

Кириш имтиҳонлари 1 августдан 20 августгача ўтказилади.

Институтга кирувчилар — математикадан (ёзма ва оғзаки), физикадан (оғзаки), рус ёки ўзбек тили ва адабиётидан (иншо) кириш имтиҳонлари топширадилар.

Институтга қабул қилиш олий ўқув юртларига қабул қилиш қоидаларига мувофиқ ўтказилади.

Институтга қабул қилинганлар умумий қоидага мувофиқ стипендия билан таъминланадилар.

Бошқа жойдан келганлар ётоқхона билан таъминланади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Қори-Ниёзий кўчаси, 39-уй, телефонлар: 33-99-98; 33-42-24.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ қурилиши министрлигининг коллективи 25-йиллик трестининг бошқарувчиси К. А. Дувалеевага отаси

Солиҳбой ЭГАМБЕРДИЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ — Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ◆ ТЕЛЕФОНЛАР: эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Б. — 114. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Р. 03446.